

MEMO

AAN	Denice Moi Thuk Shung
C.C.	
VAN	Conchita Hofstede-Kleyweg
DATUM	7 oktober 2016
BETREFT	Inventarisatie healthy ageing initiatieven

INPUT VOOR NATIONALE HEALTHY AGEING AGENDA

Bijgaand geeft VitaValley graag een overzicht van de bij haar bekende initiatieven op het gebied van healthy ageing, wat de beleidsmatige insteek is en hoe dit in de praktijk vorm krijgt of al heeft gekregen.

In het algemeen kun je stellen dat er heel wat initiatieven zijn op het gebied van ouder worden, zowel publiek als privaat, niet in de laatste plaats omdat ouderen een nieuwe afzetmarkt zijn. Er zijn initiatieven die zich richten op verbetering van huidige dienstverlening, innovatie binnen één organisatie en innovatie in samenwerking met verschillende partijen. In deze notitie hebben wij ons gericht op innovatie in samenwerking met verschillende stakeholders. Dit zijn bewegingen waar meer mensen zich aan geïnteresseerd hebben en waar structureler wordt gewerkt aan het creëren van doorzettingsmacht om eventuele 'hobbels' in implementatie en opschaling te slechten.

KWALITEIT VAN LEVEN EN GEZONDHEID IN HET LICHT VAN OUDER WORDEN

Langer zelfstandig thuis wonen

In het programma Vitaal Thuis wordt door ruim 60 partijen (zorginstellingen, het bedrijfsleven, zorgverzekeraars, koepels en overheid) samen gewerkt aan het mogelijk maken van langer zelfstandig thuis wonen voor mensen met een beperking, chronisch zieken en ouderen. Hierbij gaat het om de inzet van e-health zoals beeldbellen, actieve en passieve alarmering, medicijndispensing, leefstijlmonitoring en slimme sleuteloplossingen. In dit programma wordt regionaal geïmplementeerd en wordt landelijk gewerkt aan het oplossen van barrières door het opstellen van inkoopspecificaties, een handreiking contractering, implementatieleidraad voor digivaardigheden en een keuzegids voor burgers en zorgprofessionals.

Zie www.vitaalthuis.org.

De vervolgfase van Vitaal Thuis is Hospital@Home. De trend dat steeds meer complexe zorg ook thuis kan en zal plaatsvinden vergt aanpassingen aan de thuissituatie, de technologie, de woning en de interactie tussen patiënt, zorgverlener in 1^e en 2^e lijn en de mantelzorger(s). VitaValley start

in januari 2017 met dit project, onder andere in samenwerking met het regionale innovatienetwerk HIP in Overijssel. Het HIP heeft het virtuele ziekenhuis als aandachtsgebied en is samen met Isala Klinieken actief op dit gebied.

Ook Sensire is actief met COPD monitoring thuis. De Nierstichting is bezig met de ontwikkeling van een draagbare kunstnier. En zo zijn er vast nog meer lokale initiatieven. Het is belangrijk om deze initiatieven te verbinden en van elkaar te leren, met elkaar kennis te delen, barrières te identificeren en te slechten en hiermee opschaling te versnellen.

Verhogen kwaliteit van leven in een intramurale setting

In de VVT's wordt veel gemeten op het gebied van de kwaliteit van de zorg. Maar zou leefplezier niet ook een goede KPI zijn? Joris Slaets is iemand die zich daar hard voor maakt. Uit de projecten die VitaValley heeft gedaan op het gebied van applied gaming, blijkt dat de inzet van beweeg-games bij 9 VVT's en hun dagbesteding niet zozeer leidt tot besparing in de kosten, maar naast een andere manier van interactie tussen zorgverlener en cliënt met name leidt tot meer leefplezier van de cliënt. *Ik voeg als bijlage het concept rapport toe van deze coalitie die in de zomer is afgerond.*

Ook verwante technieken als de Zora robot, die onder begeleiding van IVVU bij 15 VVT's wordt ingezet, de Rose robot bij VVT Thebe of Virtual Reality technieken die door QMusic zijn gepromoot bij het Wilhelmina Kinderziekenhuis zijn innovaties die bijdragen aan verhoging van de kwaliteit van leven. Daarnaast leert de praktijk dat ook de zorgprofessionals die ermee in aanraking komen de andere manier van werken en de afwisseling waarderen.

Deze nieuwe technieken hebben niet altijd een positieve business case in financieel opzicht. Het verdient aanbeveling om samen met de industrie en wetenschap te kijken naar toepassingen en doorontwikkeling van de technologie om betere aansluiting te creëren tussen vraag een aanbod en markt te creëren.

Voeding

Vanuit het regionale innovatienetwerk OMFL is ondervoeding een aandachtsgebied en werkt men in een publiek private coalitie op dit thema samen met de insteek om hét expertisecentrum te worden. In de regio Flevoland is veel kennis beschikbaar over de invloed van voeding op de gezondheid en is ook productiecapaciteit aanwezig om te produceren.

Vanuit de provincies Gelderland en Overijssel is gekozen voor onder andere het thema personalized health en nutrition als leidraad voor de innovatieagenda de komende jaren. Op dat thema zullen in samenwerking met Health Valley, Food Valley, RadboudUMC, Donders instituut en andere partijen meerdere projecten opgezet worden. Meer informatie hierover op <http://www.alliantievoeding.nl/>.

Vitaliteit

Vanuit de provincies Gelderland en Overijssel is daarnaast gekozen voor het thema 'healthy brain' als leidraad voor de innovatieagenda de komende jaren. Health Valley en Food Valley werken hier met een aantal partijen samen om te komen tot valorisatie op het thema ICT, Hersenen-, Cognitie en gedrag, Voedsel en Gezondheid. Dit wordt mede mogelijk gemaakt met EFRO-gelden. Zie voor meer informatie: <http://www.health-valley.nl/projecten/ciale/>.

Vitaal Leven is een integraal werkprogramma van VitaValley gericht op het bevorderen van de vitaliteit van mensen en het realiseren van de duurzame (stelsel-)condities. Dit gebeurt op het gebied van leefstijl, voeding, arbeid en participatie en wonen. De eerste stap is met de coalitie een gezamenlijke visie op vitaliteitsbevordering op te stellen als leidraad voor alle deelprojecten. Vitaal Leven sluit naadloos aan op de op te richten Health Deal Persoonlijke Gezondheidscheck. Na het doen van de check is er een set aan maatregelen om in te zetten. VitaValley kan het programma zodanig ontwerpen, dat er regionaal projecten uitgevoerd worden en er landelijk afstemming en doorontwikkeling van kennis plaatsvindt die gedeeld wordt. De eerste stap van dit programma welke in januari 2017 start is visievorming rondom vitaliteit. Daarna vindt kennisopbouw en -deling plaats rondom implementatie en opschaling van vitaliteitsoplossingen op basis van best practices zoals Vitaal Twente die in andere regio's geïmplementeerd kunnen worden.

ECONOMISCHE EN SOCIALE PRODUCTIE MET HET STIJGEN VAN DE JAREN

Vitaliteit en arbeid

Een onderdeel van het programma Vitaal Leven van VitaValley is het project 'werken aan zelfregie'. Met dit project geeft VitaValley samen met een aantal veldpartijen invulling aan een belangrijk element van vitaliteitsbevordering, te weten de relatie tussen het vermogen tot zelfregie en werk. Wezenlijk daarin is dat de professionele dienstverlening gericht is op empowerment ter bevordering van participatie. Het project kan daarmee inspiratie bieden aan maatschappelijke organisaties in de zorg- en welzijnssector, maar ook in de sociale zekerheid.

BELEID EN INFRASTRUCTUUR MET BETREKKING TOT VEROUDERING

In het informatieberaad waar een aantal koepelorganisaties en VWS zitting in hebben, wordt aan een aantal outcomedoelen gewerkt. Deze outcomedoelen zijn gericht op een duurzaam informatiestelsel en bieden een goede leidraad voor toekomstige projecten. Belangrijke speerpunten zijn infrastructuur, standaarden/eenheid van taal, elektronische overdracht van gegevens zowel tussen zorgprofessionals (binnen organisaties als in de keten) als tussen professionals en patiënt/client. Op dit gebied worden al veel projecten gedaan.

Gegevensuitwisseling

VitaValley wil in 2017 starten met het programma 'nutsvoorziening gegevensuitwisseling'. Voor het opschalen van e-health toepassingen is het kunnen beschikken over een adequate infrastructuur voor gegevensuitwisseling gericht op persoonlijk datamanagement een essentiële conditie. Een dergelijke voorziening ontbreekt. VitaValley wil samen met een groot aantal partijen een infrastructuur voor gegevensuitwisseling in zorg en welzijn realiseren, die voldoet aan alle eisen die daaraan moeten worden gesteld (MedMij) en waarbij met name de burger de beschikking krijgt over de gegevens die hem in staat stellen zijn gezondheid te managen. Vooral voor de groep ouderen die langer en meer zorg nodig hebben van verschillende zorgprofessionals en -instellingen, gaat dit veel waarde toevoegen. VitaValley gaat regionale coalities en experimenten organiseren gericht op het opzetten van infrastructuren voor data uitwisseling en uitwisseling van leerervarin-

gen en toepassingsmogelijkheden faciliteren. Het resultaat moet één of meer landelijk toepasbare structuren voor gegevensuitwisseling in zorg en welzijn worden met een open, betrouwbare, toegankelijke en betaalbare infrastructuur als conditie voor de opschaling van e-health.

Stimuleren innovatie

Stichting ZorgInnovatie Nederland is een samenwerking van 8 regionale innovatienetwerken. Deze stichting heeft een platform gerealiseerd www.zorginnovatie.nl waar innovatoren hun ideeën en innovaties delen, in contact komen met een community van investeerders en klanten om hun producten en diensten te verbeteren en sneller naar de markt te brengen. Veel van die innovaties kunnen toegepast worden in de ouderenzorg. Stichting ZorgInnovatie Nederland gaat 2017 gebruiken om een betere matching op te zetten tussen vraag en aanbod door de zorginstellingen nadrukkelijker bij het platform te gebruiken. De uitdaging ligt in het activeren van vraag en werkelijk implementeren en opschalen.

Opleidingen toerusten voor nieuwe technologische ontwikkelingen in de zorg

Als we kijken naar healthy ageing, dan kunnen de nieuwe technologische ontwikkelingen daar een positieve bijdrage aan leveren. Eén gegeven staat vast: die technologische ontwikkelingen gaan steeds maar door. Zowel in opleidingen aan hogescholen en ROC's als in bijscholingscursussen is het van belang dat aandacht wordt gegeven aan dit continue proces van verandering. Het is dus niet voldoende om goed te weten hoe je met een product om moet gaan, want over een paar jaar is dat al weer verouderd. Het gaat eigenlijk om het digivaardig maken van de zorgprofessionals. Op een aantal plekken wordt hier aandacht aan gegeven. Het is helaas nog geen gemeengoed. Betere verspreiding van dit gedachtegoed en borging in nationale richtlijnen voor HBO's, MBO's en huisartsenopleidingen zou een belangrijk thema voor komende jaren moeten zijn. We zien namelijk in de praktijk dat onbekendheid met technologie een belangrijke barrière is in de opschaling van e-health.

Vanuit Vitaal Thuis wordt aandacht gegeven aan het digivaardig maken van zorgprofessionals door een implementatieleidraad digivaardigheden in de zorg op te stellen. Hierbij wordt onder andere samen gewerkt met de Hogeschool Utrecht, zorginstellingen, V&VN en ECP.

Vanuit het regionale innovatienetwerk HIP, zorgcampus Meppel, provincie Drenthe, gemeente Meppel, onderwijs en een ouderenbond wordt gewerkt aan het opleiden van mensen die zorg moeten verlenen. Er worden drie praktische leeromgevingen ontwikkeld in samenwerking met het MBO die aansluiten bij de drie trends in de ouderenzorg: aansluiten bij beleving, zorg en techniek, verbinding formele en informele zorg en disciplines. Scholen kunnen hun studenten in een praktische omgeving opleiden. Dit is nu één van de koplopers van het zorgpact. Dit is niet alleen voor nieuwe studenten, maar is ook beschikbaar voor bijscholing.

De digivaardige burger

In navolging op het digivaardig maken van de zorgprofessional, is er ook een nog weg te gaan in het digivaardig maken van de Nederlandse burger.

DUURZAAMHEID VAN WELZIJNSVOORZIENINGEN

Vanuit VitaValley is hier geen zicht op in relatie tot ouderen. Wij weten dat er initiatieven zijn rondom schuldhulpverlening en jongeren en arbeid. Een aspect wat op dit gebied wel meer aandacht zou morgen krijgen is de palliatieve zorg. Tot nu toe is dat een medisch terrein, terwijl dit wellicht meer naar het welzijnsdomein verschoven kan worden.